

Kestävää arvoa luovasta taloudesta – kulttuuriperinnöstä tulevaisuusperintöön

Jarna Heinonen
Pauliina Latvala-Harvilahti
Katriina Siivonen

Laajan yhteistyöverkoston kautta Kulttuurikampus Turku tutkii ja kehittää kulttuurin alaa ja luovaa taloutta sekä niiden toimintaedellytyksiä. Turun seudulla on pitkä kulttuuriperintö vaalittavanaan ja kehitettävänä.

Poliittisia päätöksentekijöitä kiinnostaa, paljonko lisäarvoa luovat alat tuovat yhteiskuntaan. Tutkijoina mielenkiintomme kohteena on lisäksi se, minkälaista arvoa luovat alat tuottavat, kuinka ja kenelle sekä minkälaisia seurauksia sillä on alan toimijoihin. Kiintoisaa on myös ymmärtää, kuinka luovan talouden arvon luontia voidaan edistää ja missä määrin se on kestävä ja vastuullista.

Kulttuurikampus Turku on yhteistyökumppanina muka-

na Business Finlandin rahoittamassa Ecocrin (Sustainable and Innovative Creative Ecosystem) -tutkimushankkeessamme, jossa tarkastelemme luovan talouden potentiaalia innovaatioihin, kasvuun ja kansainvälistymiseen.

Aiemmissa tutkimuksissamme havaitsimme, että luovan talouden arvon luonti ei rajoitu vain taloudelliseen arvoon, vaan vähintäänkin yhtä tärkeää on luovan talouden luoma sosiaalinen arvo, nautinnot, harmonia ja vaikuttamismahdollisuudet. Arvon luontia ei tule rajoittaa pelkästään euroihin, koska luovan talouden arvon luonnin vaikutukset näkyvät yksilöiden ajattelussa, tunteuksissa ja toiminnoissa – laajasti ymmärrettynä hyvinvointina.

Ecocrin-hankkeessa luomme yhteistyössä alan toimijoiden ja sidosryhmien kanssa uudenlaista toimintamallia luovan alan innovaatiopoli-

huom.

ELÄMYKSIÄ

Luovan talouden tuottaman arvon tunnistaminen ja sen kehittäminen on erityisen ajankohtaista nyt, kun kulttuurikenttä on alttiina säästöille ja leikkauksille.

tiikalle, jonka tavoitteena on ”vapauttaa” alan potentiaali kasvuun. Olemme lähteneet liikkeelle kolmella empiirisellä kohdealueella – Turun ja Paimion alueella, Porissa sekä Kuhmossa – ja jatkamme näistä kansallisen tason toimijoihin. Laajojen luovan talouden toimijoiden haastatteluaineistojen lisäksi selvitämme alan tarpeita ja tulevaisuuden mahdollisuuksia työpajatyökentelyllä.

Esimerkiksi Turun seudulla, Taiteen talossa toukokuun lopulla järjestämässämme tulevaisuusperintöverstaassa reilut 20 kulttuurin ja luovan alan toimijaa pohtivat yhdessä, minkälaisissa maailmoissa elämme viidenkymmenen vuoden päästä sekä minkälaisia kulttuurialan toimintoja ja toimijoita niissä voisi olla. Tämän pohtiminen loi pohjaa tällä hetkellä tarvittavien toimien yhteiskehittämiseen.

Verstaassa luotiin tulevaisuusperintöä, jolla tarkoitetaan

elävää, aineetonta perintöä eli tietoja ja taitoja, jotka tästä hetkestä käsin rakentavat tulevaisuutta. Tulevaisuusperinnön olennainen osa on reflektoida myös sitä, missä määrin arvot ja maailmankuvat kaipaavat muuttamista. Tulevaisuusperinnössä ei siis ole kyse kulttuuriperinnön säilyttämisestä sinänsä.

Tulevaisuutta rakentavista taidoista keskusteltaessa osallistujat kokivat muun muassa, että organisaatiot hyötyisivät vastuullisuustaidoista. Yleisemminkin vuorovaikutustaidot, kuten empatia- ja kuuntelutaidot kuuluivat tavoiteltavaan tulevaisuuteen johtaviin taitoihin.

Luovan talouden tuottaman arvon tunnistaminen ja sen kehittäminen on erityisen ajankohtaista nyt, kun kulttuurikenttä on alttiina säästöille ja leikkauksille.

Kulttuuri- ja innovaatiopoliitikkaa tehtäessä luovien alojen

tuottamaa arvoa on tarkasteltava taloudellista arvoa laajemmin, joskin taloudellinen arvo on nähtävänä luontevana osana luovan alan toimintaa. Tämä edellyttää systeemistä muutosta paitsi ruohonjuuritason toimijoilta, myös päättäjien ja kuluttajien ajattelussa.

Oleellista on lisäksi tunnistaa luovan talouden ”elämispalveluiden” kestävyys vaihtoehtona materiaaliselle kulukselle. Näin ajatellen voimme rakentaa alueemme vahvasta ja ainutlaatuisesta kulttuuriperinnöstä entistä kestävämpää tulevaisuusperintöä!

Kirjoittajat: Jarna Heinonen, yrittäjyyden professori, Ecocrin-hankkeen vastuullinen johtaja, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu; Pauliina Latvala-Harvilahti dosentti, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu, Tulevaisuuden tutkimuskeskus; Katriina Siivonen, dosentti, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu, Tulevaisuuden tutkimuskeskus.